ואפילו בקמייתא ממה נפשך ממא הוא

אמר רבא הכא במאי עסקינן כגון שהלך

בראשון ובשעה שהלך בשני שכח שהלך

בראשון דהויא ליה מקצת ידיעה ובהא קא

מיפלגי תנא קמא סבר יאמרינן מקצת

ידיעה ככל ידיעה ורבי שמעון סבר לא

אמרינן מקצת ידיעה ככל יְדיעה הלְך

בראשון ונכנם הזה ושנה ומבל חזר והלך

בשני ונכנם חייב ורבי שמעון פומר ואמאי

חייב ספק ידיעה הוא אמר רבי יוחנן יכאן

עשו ספק ידיעה כידיעה וריש לקיש אמר

הא מני רבי ישמעאל היא דאמר לא בעינו

ידיעה בתחלה: ורמי דרבי יוחגן אדרבי

יוחנן ורמי דריש לקיש אדריש לקיש

דתניא שאכל מפק חלב ונודע מפק חלב

ונודע רבי אומר כשם שמביא חטאת על

כל אחד ואחד כך ימביא אשם תלוי על

כל אחד ואחד ר"ש בן יהודה ורבי אלעזר

ברבי שמעון אמרו משום רבי שמעון אינו

מביא אלא אשם תלוי אחד שנאמר יעל

שגגתו אשר שגג התורה ריבתה שגגות

הרבה ואשם תלוי אחד ואמר ריש לקיש

כאן שנה רבי ידיעות ספיקות מתחלקות

לחמאות ורבי יוחנן אמר כשם שידיעות

ודאי בעלמא מתחלקות לחמאות כך ידיעות

ספק מתחלקות לאשמות בשלמא דרבי

יוחנן אדרבי יוחנן לא קשיא כאן עשו ולא

בכל התורה כולה עשו הכא הוא דלא

כתיבא ידיעה בהדיא מונעלם הוא דקא אתי ולא בכל התורה כולה עשו דכתיב

או הודע אליו ידיעה מעלייתא בעינן אלא ביינן אלא לריש לקיש אדמוקים ליה כר' ישמעאל

נוקמה כרבי הא קא משמע לן דרבי

ישמעאל לא בעי ידיעה בתחלה פשימא

דלא בעי מדלא מייתרי ליה קראי ונעלם

דמיחייב על העלם מקדש מהו דתימא כי

לית ליה מקראי אבל מגמרא אית ליה קמ"ל:

הדרן עלך ידיעות המומאה

שבועה שתים שהן ארבע ישבועה שאוכל שאכלתי שאוכל שאכלתי

ושלא אכלתי שבועה שלא אוכל ואכל כל

שהוא חייב דברי רבי עקיבא אמרו לו

לר"ע יהיכן מצינו באוכל כל שהוא שהוא

מסורת הש"ם

ג. נדרים טו., ג) [עי' תוס' לקמן כא: ד"ה היכן], ד) במדבר שהוא מביא קרבן שזה מביא קרבן כנ״ל. רש״ל כ) נדרים עו., ו) ולעיל ה.ן, ו נ״ל הא שבועהן,

תורה אור השלם 1. והביא איל תמים מו הַצאן בָּעֶרְבָּךְ לְאָשָׁם אֶל הַכּהַן וְכַפֶּר עָלְיו הַכּהַן על שִׁגְנְתוֹ אֲשֶׁר שְׁגָג וְהוּא לֹא יָדַע וְנִסְלַח לוֹ: . או הודע אליו חטאתו

 או הודע אַלְיוֹ הְשָׁאתוּ אַשְׁר הְטָא וְהַבִּיא קְרְבְּנוֹ אַשְׁר הְטָא וְהַבִּיא קְרְבְּנוֹ עִזְּים וְתְּמִימְה וְאֲשֶׁר עַזְּים וְיִמְיּמְה וְאֲשֶׁר הַטְאַאתוֹ אֲשֶׁר הְטָאָא: וויקרא ד כח הָטָא.
 אוֹ כִי יְגַע בְּטָמְאָת.
 אוֹ כִי יְגַע בְּטָמְאָת. אדם לכל טמאתו אשר אָנָם יְבֵּל טְּמְּלֵּם מִּמֶּנּוּ יִטְמָא בָּהּ וְנֶעְלֵם מִמֶּנּוּ וְהוּא יָדַע וְאָשֵׁם:

ויקרא ה ג

גליון הש"ם

מתני' ושלא אוכל. עיין לקמן דף כה ע"א מוס' ד"ה איני: תום' ר"ה שבועות וכו' ול"ג בסמוך ברייתא. עיין מקובלת ב"ק דף עה ע"א ד"ה ברייתא שכ' לקיים הגירסא ברייתא:

רבינו חננאל (המשך) ספק ידיעה כידיעה. דהא בהדיא כתיב או הודע אליו עד דמתיידע ליה ודאי. והיינו דאמר ר׳ יוחנן בהא דת"ר אכל ספק חלב ונודע לו. ספק חלב ונודע לו. כשם שמביא חטאת בכל אחד שמביא חטאת בכל אחו ואחד כך מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת כו'. כאן שנה רבי כשם שידיעה ודאי מחלקת לחטאות. וחייב על כל ידיעה חטאת. כך ידיעה בספקות מחלקת לאשמות: וריש לקיש . אמר מתני' דשני שבילין ר׳ ישמעאל היא דלא בע ידיעה בתחלה: ואקשינן . אדמוקים לה כר׳ ישמעאל נוקמה כרבי דהא הוא דאמר כאן שנה רבי ידיעות ספיקות מחלקות לחטאות. ודחי׳ ריש לקיש אתא לאשמעינן דר׳ ישמעאל לא בעי ידיעה בתחלה. ואמרינן הא פשיטא היא דהא מפיק להו תרי קראי ונעלם ונעלם לחייב על העלם הטומאה ועל העלם מקדש ולא מייתר ליה קרא לרבויי ידיעה בתחלה כי היכי דמרבי ליה ר׳ עקיבא כדגרסי׳ ברישא דהא מסכתא. ודחי מהו דתימא מקראי לית ליה מגמרא אית ליה קמ"ל מגמו א אית ייה קמיל דלית ליה. וזו השמועה כולה בכריתות בפרק ספק

אכל חלב: הדרן עלך ידיעות המומאה

פ"ג שבועות שתים שהן ארבע שבועה שאוכל ושלא אוכל כו'. ואקשינן . למימרא דשאוכל דאכילנא משמע מדקתני סיפא שבועה שלא אוכל ואכל כל שהוא. ורמינהו שבועה שאוכל לך אסור לו לוכל לו מכלל דלא

עשו בפק ידיעה בידיעה. לא דמי לנגע בכעדשה דריש ואפילו בקמייתא. בחמיה. ממה נפשך טמא הוא קודם שנכנס היה א כרימותים:עיש, ב) לעיל פירקה (דף יד:) ולה ידע אי כזית מטמה אי בכעדשה מטמה שמה ודהי וידיעת ודהי הוה ליה בתחלה: שכה שהלך בראשון. ואין דהתם הוא מסופק אי שייכא כלל טומאה במה שנגע אבל הכא כאן אלא מקצח ידיעה: **חנא קמא סבר כו**?. חנא קמא אליבא פשיטא ליה דאיכא טומאה הלכך הוי ליה ידיעה טפי: באן שנה דרבי שמעון שפוטר בהזה ושנה ואינו פוטר בראשונה סבר כיון

דטומאת ודאי הוא אף על גב דאיהו לא ידע לה לכולהו דתיהוי ליה ידיעת ודאי אלא ידיעת ספק עדיפא היא מהנך ידיעות ספק דהזה ושנה דהתם ידע ליה לכולה מילתא ואפי׳ הכי ספק הוא אבל הכא אי הוה ידע לה לכולה מילתא הוה ליה ידיעה ודאית הילכך לאו ידיעת ספק היא אלא מקלת ידיעה ודאית ומקלת ידיעה ככל ידיעה. ורבי שמעון בן יהודה אליבא דר"ש סבר לא אמריון מקלת ידיעה ודאית ככל ידיעה: ואמאי ספק ידיעה היא. לתנא קמא פריך: אכל **ספק חלב.** חתיכה ספק חלב וספק שומן: ונודע. לו לחחר זמן שהוח ספק חלב והרי הוא באשם תלוי וחזר ואכל ספק חלב ונודע לו שספק חלב אכל: כשם שמביא הטאת כו'. לקמיה פליגי ר' יוחנן ור"ש בן לקיש בפירושה דהא מילמא דרבי: על שגגתו אשר שגג. בפרשת אשם תלוי כתיב: כאן שנה רבי ידיעות ספק מחלקות לחטאות. והכי קאמר רבי כשיודע לו לאחר זמן שחלב היה יביא חטאת על כל אחד ואחד שידיעת ספק שהיתה לו בינתים מחלקתם דלא ניהוו שני זיתי חלב בהעלם אחד כך כל זמן שלא נודע לו שהן ודאי חלב אלא ספק חלב מביא אשם חלוי על כל אחת ואחת אלמא מדקתני שמביא חטאת על כל אחת סבירא ליה ידיעות ספק מחלקות לחטאות: ור' יוחנן חמר. לא אמר רבי כך אלא כך פירשה כשם שלענין חטאות שבאין על ידיעת ודאי ידיעת ודאי שבינתים מחלקות לחטאות כך לענין אשם תלוי הבא על ידיעת ספק ספק ידיעות שבינתים מחלקות לאשמות: אדמוהים לה כרבי ישמעאל כו'. מאי דוחקיה למימר דלא בעי האי תנא ידיעה בתחלה דלמא לעולם בעי וסבירא ליה כרבי דאמר ספק ידיעה כידיעה: הא קא משמע לן. ריש לקיש: מדלה מייחר ליה קרה. דדריש במתניתין ונעלם להעלם טומאה

והעלם מקדש: מגמרא. הלכה למשה מסיני: הדרן עלך ידיעות המומאה

שבועות. שאוכל ושלא אוכל.

הן שתים המפורשות דכתיב (ויקרא ה) להרע או להיטיב דמשמע להבא ולא אוכל להרע אוכל להיטיב: שאכלתי ושלא אכלתי. הן שתים הנוספות ממדרש חכמים כדיליף לה ר"ע לקמן בפירקין (דף כה.) מריבוי הכתוב: מדבר ומביא קרבן.

מסרבין בשביל ביטול דיבורו וכיון דמשום ביטול דיבורו הוא אף זה ביטול דיבורו שהאומר לא אוכל דעתו לאסור עלמו בכל שהוא: במ' שבועה נה חוכל לך כו'. אמר אחד משלש לשונות הללו אסור לו לאכול משל אותו האיש שנדר הימנו דהכי משמע שבועה לה אוכל לך שבועה עלי שלא אוכל משלך: שבועה שאוכל לך. באיסור שבועה יהא עלי מה שאוכל משלך דהכי משמע מה שאוכל לך יהא באיסור שבועה: לא שבועה לא אוכל לך. לא יהא עלי באיסור שבועה מה שלא אוכל משלך הא מה שאוכל לך יהא באיסור שבועה: מסרגין

תימה לר"ל תיקשה דר"ש בן יהודה אדרבי שמעון בן יהודה דהכא לא פליג ארבי אלא לענין אשם חלוי אבל בהא דמחלקות לחטאות מודה ולעיל פטר גבי מקדש דלא חשיב ליה ידיעה ואם יש לחלק ולומר דגבי מקדש בעינן ידיעה מעלייתא טפי משום דבעינן ידיעה בתחלה ודאית דומיא דידיעה בתרייתא א"כ היכי פריך מר"ל אר"ל ובדוחק י"ל דהכי פריך אמאי מוקי לה כרבי ישמעאל לוחמה כרבי ולימא דסבירא ליה דאין חילוק בין ידיעה המחלקת לחטאת ובין ידיעה דמקדש ופליג אדרבי שמעון בן יהודה: בוקבוה ברבי. תימה דבלא ההיא דידיעת ספק מחלקת תקשה ליה נוקמה כרבי דאמריי ידיעת בית רבו שמה ידיעה ועוד דמטעם ספק ידיעה לא מלי לאוקמה כרבי דהא איהו לא בעי ידיעה כלל וי"ל שזה לא היה חידוש אי הוה מוקי לה כרבי דלא בעי אלא ידיעת בית רבו אלא הכי פריך דאפילו כמאן דבעי ידיעה גמורה מלי לאוקומה וכרבי דאמר ידיעות ספק מחלקות: הדרך עלך ידיעות המומאה שבועות שתים. ורמינהי שבועה שאובל לך. משנה היא

בפרק ב' דנדרים (דף טו.) אף ע"ג דהתם קתני י השבועה שאוכל לך והכא קתני שבועה דרך הגמרא דהתם נמי פריך ממתני' דהכא בגמ' ומשני כי הכא ° ול"ג בסמוך ברייתא במסרבין בו לאכול דאין לומר שהביא למיפרך ממתני' אלא גר' התם לך אסור. דמשמע הא מה שאוכל לך יהא באיסור שבועה ואע"ג דבפ"ב דנדרים (שם) מוקי רישא דהך משנה כר"מ ור"מ לית ליה מכלל לאו אתה שומע הן גבי נדרים כדאמרינן ספ"ק דנדרים (דף יג:) יש חילוק בין שבועה לנדרים כמו שאפרש בס"פ שבועת

שאי

רבי ידיעות ספק מחלקות לחמאות.

לקלר המשנה שהביא ואין חילוק בין שבועה להשבועה דאהאי מתני׳ ברייתא משום דלא קתני השבועה דלא ה"ל למיפרך מברייתא כיון דמלי במסרבין: לא שבועה לא אוכל העדות (דף לו: ד״ה ה״ג) בע״ה:

ם א ב ג מיי׳ פי״א מהלי שגגות הלכה ו: בא ד מיי׳ שם פ״ח הלכה

ו: ז: א ה מיי פ"ד מהלי שבועות הלכה כב סמג לאוין רמא טוש"ע י"ד סיי רלו סעיף יא: ב ו מיי שם הלי כב:

מוסף רש"י

בקמייתא. בתרתי המייתא. בתמיה. והא איכא ידיעה ודאית (כריתות ימ.). ובשעה שהלך בשני. נכניסה אחריתי, שכח שהלך בראשון. ואע"ג דטומאה ודאים היא. מיהא ליכא אלא מקצת הידיעה דשכח חנח נתקנת הידיעה דשכח את הראשון (שם). ובהא קא מיפלגי. הני תרי תנאי אליבא דר"ש, ת"ק אליבא דר"ש לא פטרו אלא בבתרייתה, דאילו בקמייתה כיון דממה נפשך איכה טומאה ידיעה ודאית שהלך בשניהם. אנ"פ ששכח בשריהם, מע פי ששכח שהלך בראשון, אפילו הכי מקצת ידיעה כידיעה והוה ליה ידיעה בתחלה, אבל בבתרייתא ליכא ידיעה ודאית, ור' שמעון בן יהודה סבר אע"ג דטומאת דיעה ודאית היא, כיון דליכא אלא מקצת ידיעה כמאו דליתיה דמיא (שם). יודע לו באחרונה שכולן ודאי חלב היו מביא חטאת על כל אחת ואחת, דידיעות ספק שבינחים מחלקות למטאות דילא היי העלם אחת, כך מביא אשם חלוי על כל אחת, כל זמן שלא נודע לו ידיעה ודלית (שם יח:). מונעלם הוא דקא אתי. ונעלם והוא טמא משמע אע"ג דאיכא קלת העלמה בטומאה חייב (שם

המומאה

רבינו חננאל

בכולם ואפילו בקמייתא דתני הלך בראשון ולא נכנס למקדש הלך בשני ונכנס. אפילו בהא פטר ר' שמעון. מכל מקום כיון שהלך בשניהן ואח״כ נכנס למקדש נמצא כי ודאי הוא טמא ונכנס למקדש. ופריק רבא כגון שהלך בראשון. ובשעת הילוכו בשני שכח שהלך בראשון. ובמקצת ידיעה פליגי. רבנן סברי מקצת ידיעה ככל ידיעה היא. ואע"ג דבשעה שהלך בשני לא ידע דהלך בראשון ידיעה היא. ור' שמעון ידיעה כי האי שמעון יויעה כי האי גוונא לא הויא ידיעה: אמר מר הלך בראשון אמו מו הקן בושחן
ונכנס והזה ושנה וטבל
וחזר והלך בשני ונכנס
חייב. ומתמהינן אמאי
חייב והא ספק ידיעה
היא. אי בראשונה היה טמא אי בשניה ואין שם ידיעה ודאית בטומאה ידועה. א״ר יוחנן כאן בידעת הטומאה עשו ספק . ידיעה כידיעה דלא כתיבא

חייב שזה חייב אמר להם ר' עקיבא וכי היכן מצינו סבמדבר ומביא קרבן שזה מדבר ומביא קרבן: גבן למימרא

דאכן כוצים שבטו בו וכוביא קו בן שווז כון דבר א לו בן. גבו לפיטות האוכל דאכילנא משמע ורמינהי סישבועה לא אוכל לך שבועה שאוכל לך לא שבועה שלא אוכל לך אסור אמר אביי ילעולם דאכילנא משמע לא קשיא כאן במסרבין בו לאכול כאן בשאין